

1965 Een monumentaal orgel kwam naar de Meijelse kerk

Het was zondagmiddag 21 mei 1965, kort voor drie uur, kort voor het begin van het Plechtige Lof.

De stralenmonstrans, die Hubert Essers uit Weert honderd jaar eerder maakte met afbeeldingen van de Meijelse heiligen Nicolaas en Antonius in de voet, stond klaar. Pastoor Grubben plaatste de grote hostie, het Allerheiligste, in de centrale houder met glas ervoor. De Meijelsen zongen met het koor de aloude liederen Adoro te devote, Panis angelicus en Tantum ergo.

Het was bijzonder druk, vandaag even niet naar de voetbalwedstrijd van RKMSV.

Maar het was ook een bijzondere zondagmiddag.

Het grote orgel werd ingezegend en voorzichtig liet koster Sjeng van Oostaijen prachtige geluiden door de kerk klinken. Nee, hij zette nog niet alle pijpen en registers open, dat zou pas op 11 juli gebeuren. Maar de Meijelse kerk had er een pronkstuk bij, een geweldig orgel, dat inmiddels een rijksmonument is.

De aanschaf van het orgel

Nee, het orgel werd niet speciaal voor de kerk van Meijel gemaakt. Maar wie nu vanaf het centrum van de kerk achterom naar boven kijkt, kan zich nauwelijks voorstellen dat de enorme eikenhouten orgelkast in renaissancestijl met prachtig beeldhouw- en snijwerk ergens anders beter tot zijn recht kan komen dan onder de torenboog van de Meijelse kerk.

In de armoede van 1955, toen de huidige kerk gereed kwam, werd het orgel uit de noodkerk als een voorlopige voorziening geplaatst. Dit orgel was in

1947 gemaakt door de firma L. Verschueren uit Heythuysen. Het was wat pover voor de grote kerk.

In 1959 begonnen de Meijelse parochianen te sparen voor een nieuw orgel.

In 1964 zat bijna 32.000 gulden in het spaarpotje.

Toen begon het kerkbestuur te zoeken naar een groots kerkorgel. Ze werden daarbij geholpen door Hub. Houët, een buitengewoon organist en organistenmaker, die namens de Katholieke Klokken- en Orgelraad ook adviseur was voor het Meijelse kerkbestuur.

Deze adviseur Houët wist dat de kerkbestuurders van de St. Servatiuskerk in Lieshout een geweldig op te knappen orgel in de aanbieding hadden. Ze wilden er om verscheidene redenen vanaf. Het was al een paar jaar in een slechte en verwaarloosde toestand met vermolmde manualen, toetsten zonder belegsels, ontbrekende registerknoppen en benamingen, doorgeknikte labiaalpijpen, enz.

Dat verval was nog verergerd, omdat er aan het orgel tijdens en na de bouw van de nieuwe kerk in Lieshout nauwelijks aandacht was besteed. Die nieuwe kerk werd in 1962 in gebruik genomen, maar had onvoldoende ruimte voor het oude orgel.

Op advies van Houët werd het oude Lieshoutse orgel gedetailleerd bekeken door de firma L. Verschueren Orgelbouwers uit Heythuysen.

Deze firma ontving in 1964 veel gegevens over het oude orgel van de laatste organist, kapelaan L. Cornelissen, die in 1957 Gerard M. Coppens opvolgde. M. Coppens was organist geweest van 1896 tot 1957!

Uit het rapport van 12 maart 1964 werd duidelijk, dat de orgelkast, de beide windladen en de pijpen met 12 registers nog bruikbaar waren, na grondige revisie uiteraard. De mechaniek met de klavieren en de windvoorziening konden zo naar de schrootloop.

En daarna volgde het kostenplaatje: 6.176 gulden voor de overname van het orgel uit Lieshout, 5.155 gulden voor het opknappen van het houtwerk, 52.201 gulden voor de restauratie en uitbreiding van de registers en voor de nieuwe windvoorziening en de nieuwe speeltafel.

Maar er waren ook inkomsten: 3.176 gulden voor oud materiaal als tin en lood en 2.850 gulden voor het Meijelse orgel uit 1947. Dit oude orgel ging naar de katholieke kerk van Ommen.

De Meijelse parochianen stonden dus voor een uitgave van 57.506 gulden, maar dat was aanmerkelijk minder dan een vergelijkbaar nieuw orgel zou kosten.

Monseigneur P. Moors, bisschop van Roermond, keurde op 15 juli 1964 die uitgave goed. Het oude orgel zou naar Meijel komen.

Met de 150 cm hoge harpspelende koning David boven alles uit

Van geschiedenis en herstel van het orgel

In 1862 bouwden de Gebroeders A.J. Franssen en Zoons uit Horst (vanaf 1867 in Roermond) een kerkorgel voor de St. Servatiuskerk van Lieshout, met een garantie van 25 jaar mits jaarlijks onderhoud door Franssen en Zoons. Dit orgel werd gebouwd in een houten orgelkast van de Gebroeders Goossens uit 's-Hertogenbosch, die het kerkbestuur van Lieshout had laten maken met gegevens van orgelbouwer Franssen. De gebroeders Goossens bouwden in die tijd ook een op het Meijels orgel lijkende kast voor de parochiekerk in Berlicum. Uit de rekeningen van het Berlicumse kerkbestuur lijkt op te maken, dat de houten kas 1.000 gulden kostte en het orgel 5.000 gulden. De aantekeningen van kapelaan L. Cornelissen geven echter aan, dat het Lieshoutse orgel in 1862 2.387 gulden kostte en de orgelkast 1.600 gulden.

De orgelkast was in 1957 nog in redelijk goede staat en de pijpen werden in dat jaar weer sprekend gemaakt door orgelbouwer Vermeulen uit Weert.

In 1964 werd de orgelkast volledig onder handen genomen door Leo Bongers en het steek- en beeldhouwwerk door zijn broer Jac Bongers uit Roggel.

Ook deze 55 cm hoge cherubijtjes met blokfluit en dwarsfluit

De firma L. Verschueren hield zich bezig met een nieuwe eikenhouten speeltafel midden voor het orgel aangebouwd, windladen, windvoorziening, mechaniek en pijpwerk.

De 132 cm hoge engelen met bazuinen die naast koning David staan

In goed overleg werd met het kerkbestuur en adviseur Hub. Houët bepaald hoe de nieuwe dispositie van het orgel zou worden, welke registers ofwel orgelpijpen met dezelfde klankkleur, welke manueelverdeling, welke technische details, enz. Eigenlijk het geheel dat moet zorgen voor een mooie karakteristieke klank in verschillende combinaties.

Er werd bij dit twee-manuaals barokorgel met 1448 pijpen en 21 registers gekozen voor de volgende samenstelling. Van de 21 registers kwamen er twaalf uit het oude orgel. Die twaalf zijn hierna met * aangeduid.

Pedaal 30 tonen

* 1	Subbas	16'	30
* 2	Prestant	8'	30
3	Gemshoorn	8'	30
* 4	Octaaf	4'	30
5	Mixtuur	3 st.	90
6	Fagot	16'	30

Hoofdwerk 56 tonen

* 7	Prestant	8'	56
* 8	Holpijp	8'	56
9	Octaaf	4'	56
* 10	Roerfluit	4'	56
* 11	Gemskwint	2 ² / ₃ '	56
* 12	Octaaf	2'	56
* 13	Mixtuur	3-4 st.	212
14	Trompet	8'	56

Positief 56 tonen

* 15	Stilgedekt	8'	56
* 16	Prestant	4'	56
* 17	Gedektfluit	4'	56
18	Vlakfluit	2'	56
19	Tertiaan	2 st.	112
20	Scherp	3-4 st.	212
21	Roerschalm	8'	56

1448 pijpen

Tremolo

Koppelingen

Pedaal + Hoofdwerk

Pedaal + Positief

Hoofdwerk + Positief

.

De 80 cm hoge engelen met cimbalen en triangel

Op **zondag 11 juli 1965** was er een geweldig orgelspelprogramma in de kerk van Meijel.

M. van Oostaijen, organist in Panningen, speelde:

- Praeludium in G. gr. t. van J.S. Bach
- Pastorale van Cesar Franck

En daarna bracht Hub. Houët, orgelleraar aan het Conservatorium in Tilburg en organist van de St. Catharinakerk in Eindhoven, prachtige vertolkingen van onder andere:

- Preludium en Fuga in E. gr. t. van Vincent Lübeck
- Ertödt uns durch deine Güte van Joh. Seb. Bach
- Concerto in b. kl. t. van Joh. G. Walther
- Dessus de petite Trompette van Jacques Boyvin
- Veni Creator, Choral varié van Maurice Duruflé

Het orgel werd een rijksmonument en de St. Nicolaaskerk van Meijel kreeg een monumentenstatus vanwege dat orgel en enige schilderijen en beelden.

En de mensen in de Meijelse Sint Nicolaaskerk genieten al jaren van de klanken die koster-organist Wim Althuisen sinds 1968 op veel verschillende manieren uit het oude pronkstuk tovert.

henk willems